

Gebiedscoöperatie O-gen,
t.a.v. Anne Jansen,
Postbus 125,
3925 ZJ Scherpenzeel.

DATUM	15 februari 2016	TEAM	BMI
NUMMER	817D0381	REFERENTIE	Buurman
UW BRIEF VAN		DOORKIESNUMMER	030 2583168
UW NUMMER		E-MAILADRES	Trix.buurman@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	1.	ONDERWERP	Mer-beoordelingsbesluit Palmerswaard.

Geachte mevrouw Jansen,

Wij hebben de mededeling (verder: aanmeldingsnotitie) milieueffectrapportage voor de herinrichting van de Palmerswaard, op 28 januari 2016 van u ontvangen

Inleiding

De Palmerswaard maakt deel uit van het project Uiterwaarden Neder-Rijn. Doel van dit project is de realisatie van zoveel mogelijk aaneengesloten natuurgebied in de Utrechtse uiterwaarden van de Neder-Rijn en is onderdeel van de internationale natuuropgave (N2000, Vogelrichtlijn en Kaderrichtlijn water). In de Palmerswaard wordt waar mogelijk ruimte gegeven aan ontwikkeling van grootschalige riviernatuur. In andere deelgebieden zijn de inrichtingsmaatregelen bescheiden en wordt met name een ecologische verbinding via een landschappelijke geleidingszone gerealiseerd (in de uiterwaard bij Rhenen en Rijnbrug). De Palmerswaard is ook deel van het landelijk programma Stroomlijn van Rijkswaterstaat. Door middel van dit programma wil men in alle uiterwaarden de vegetatie op orde brengen en houden met het oog op waterveiligheid.

De aanmeldingsnotitie heeft betrekking op de beoordeling van de m.e.r.-plicht in het kader van de ontgrondingsvergunning ten behoeve van de uit te voeren werkzaamheden. Een aanvraag ingediend bij de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht.

Procedure

De aanmeldingsnotitie voor de m.e.r.-beoordeling is door Gebiedscoöperatie O-gen opgesteld in opdracht van de Provincie Utrecht en op 27 januari 2016 ingediend bij de provincie Utrecht. Uit artikel 7.17, eerste lid, van de Wet milieubeheer volgt dat binnen zes weken na ontvangst van de aanmeldingsnotitie besloten moet worden of er bij de voorbereiding van de ontgrondingsvergunning voor de activiteiten een milieueffectrapportage moet worden gemaakt.

Beoordelingsplicht en toetsingskader

Uit artikel 7.2 eerste lid, onder b, artikel 7.16 en artikel 7.17 van de Wet milieubeheer in samenhang bezien met artikel 2, tweede lid, van het Besluit milieueffectrapportage en categorie D 16 van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage, volgt dat wij moeten bepalen of er, vanwege de belangrijke nadelige gevolgen die de voorgenomen activiteit voor het milieu kan hebben, een milieueffectrapport moet worden gemaakt.

In onderdeel D, categorie 16.1, van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage, is bepaald dat een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt voor de ontginning dan wel wijziging of uitbreiding van de ontginning van steengroeven of dagbouwminen, met inbegrip van de winning van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem, anders dan bedoeld onder D 16.2.

De merbeoordelingsplicht geldt voor gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een terreinoppervlakte van 12,5 hectare of meer.

In totaal zullen over een oppervlakte van circa 17,2 hectare ontgrondingen plaatsvinden waarvoor een ontgrondingsvergunning bij de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) aangevraagd wordt.

Het algemene uitgangspunt bij de beoordeling is dat er geen MER behoeft te worden opgesteld, tenzij de voorgenomen activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben.

Op grond van artikel 7.17, derde lid, van de Wet milieubeheer dient het bevoegd gezag bij zijn beslissing rekening te houden met de in bijlage III bij de EEG-richtlijn milieueffect-beoordeling aangegeven criteria. De criteria hebben betrekking op:

1. Kenmerken van de activiteit
2. Plaats waar de activiteit plaatsvindt
3. De kenmerken van het potentiële effect van de activiteit

Beoordeling

Bij de beoordeling van de vraag of er ten behoeve van de ontgrondingsvergunning een MER moet worden opgesteld, is uitgegaan van de omstandigheden zoals hierboven omschreven en is gebruik gemaakt van de informatie beschreven in de "Aanmeldingsnotitie MER-beoordeling" d.d. 8 januari 2016.

Aan de hand van de meldingsnotitie hebben wij het volgende geconstateerd.

1. Kenmerken van de activiteit

In de Palmerswaard zal ten behoeve van de herinrichting van het gebied een ontgraving plaatsvinden. De ontgraving bestaat uit de volgende onderdelen;

- ontgravingen: 8,7 hectare;
- aanvullingen: 6,2 hectare;
- egaliseren: 2,3 hectare.

Voor de herinrichting van het gebied zal een eenzijdig aangetakte geul worden aangelegd en zal een maaiveldverlaging (in combinatie met ontsteking) van een aantal kribvakken plaatsvinden. Een deel van de vrijkomende grond wordt nuttig gebruikt voor onder andere de verondieping van plassen in het gebied en de realisatie van een hoogwatervluchtplaats voor vee en andere dieren.

Locatie en omvang

De Palmerswaard ligt in de noordelijke uiterwaard van de Neder-Rijn, net ten zuidwesten van Rhenen.

Het landschap van het plangebied is in belangrijke mate bepaald door de kleiwinning uit het verleden.

Dit geeft het gebied een wat rommelig karakter: de kleiwinning is niet volgens een voorgenomen patroon of afwerkingsbeeld uitgevoerd maar onregelmatig, op basis van verleende vergunningen en de aanwezigheid van winbare klei.

Kenmerkend voor de Palmerswaard zijn de besloten plassen omgeven door rietmoeras en zacht oobos. Het gebied is toegankelijk maar niet uitnodigend voor recreanten.

Voor de herinrichting van de Palmerswaard is door het ministerie van Economische Zaken een Natuurbeschermingswet-vergunning verleend. Deze vergunning heeft betrekking op de al uitgevoerde vegetatie-verwijdering in het kader van Stroomlijn en op de herinrichting met grootschalig grondverzet. Bij de provincie Utrecht is een Natuurbeschermingswet-vergunning aangevraagd voor het onderdeel aanleg en gebruik van recreatieve voorzieningen en de aanleg van beplanting. Ook is in het kader van de Flora- en Faunawet een ontheffing aangevraagd.

Voor de herinrichting van het gebied zullen verschillende maatregelen, zoals genoemd in de aanmeldingsnotitie, worden uitgevoerd. Daarbij zullen de ecologische, archeologische en cultuurhistorische elementen in het gebied zo veel mogelijk behouden blijven of verbeterd of gerenoveerd worden.

Bodemkwaliteit

De kwaliteit van de af te graven grond varieert van de klasse "vrij toepasbaar" tot "klasse B" (Besluit Bodemkwaliteit) met uitzondering van een voormalig slibdepot in het zuidoostelijk deel en, na ontgrinding, van een aantal kribvakken die de kwalificatie "nooit toepasbaar" hebben.

Uit een bodemimmissietoets blijkt dat door de uit te voeren maatregelen de bodemkwaliteit geen bedreiging vormt voor het oppervlaktewater in de Neder-Rijn.

Uitvoeringstechnieken

Voor het grondverzet zal gebruik gemaakt worden van rupskranen, bulldozers en dumpers, maatregelen ter voorkoming van bodemstructuurbederving door het grondtransport zijn niet nodig. Vrijkomende grond met een bestemming buiten de projectgrens wordt getransporteerd met schepen. De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundig ecooloog op basis van een ecologisch werkprotocol.

Verkeersaantrekkende werking

De Palmerswaard heeft een recreatieve functie voor bewoners uit Rhenen en omgeving. Bij de herinrichting van het gebied wordt deze functie behouden. Er wordt geen toename van recreanten verwacht door de herinrichting. Er is dus geen verkeers-aantrekkende werking.

Cumulatie met andere projecten

Activiteiten in het kader van de uit te voeren projecten kunnen invloed hebben op de aanwezige natuurwaarden in de projecten.

De deelprojecten, binnen het project "Uiterwaarden Neder-Rijn", zoals genoemd in de aanmeldingsnotitie, zijn in verschillende uitvoeringsfasen. Een aantal projecten is uitgevoerd, andere zijn in uitvoering of worden opgestart. In de omgeving van de deelprojecten zijn voldoende uitwijkgebieden tijdens de werkzaamheden (Ingensche Waarden, Blauwe Kamer, Amerongse Bovenpolder en De Mars). Het cumulatieve effect van de ingrepen in de omgeving van het projectgebied op de beschermde natuurwaarden in de Palmerswaard, Uiterwaarden Rhenen en Rijnbrug is niet significant.

Conclusie

Aan de hand van de omschrijving van de kenmerken van de activiteit wordt de conclusie getrokken dat de voorgenomen activiteit geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben.

2. Plaats van de activiteit

De Palmerswaard ligt in de uiterwaarden van de Neder-Rijn tegen de hoge gronden aan de noordkant van de rivier, de Utrechtse Heuvelrug en (verder oostelijk) de Veluwe.

Het doel van het project is de realisatie van een zoveel als mogelijk aaneengesloten natuurgebied. De herinrichting van het gebied maakt de uitwisseling van dieren tussen de stuwwallen en de

uiterwaarden mogelijk. Er is ook sprake van een ecohydrologische relatie in de zin van het uittreden van lange kwel uit het eerste watervoerende pakket richting de uiterwaarden.

De Palmerswaard ligt tussen een gerealiseerd herinrichtingsproject stroomopwaarts (Blauwe Kamer) en een herinrichtingsproject in voorbereiding stroomafwaarts (Elsterbuitenwaard).

De voorgenomen herinrichting valt binnen het Bestemmingsplan Uiterwaarden bij de stad Rhenen (d.d. 6 juni 2014).

Conclusie

Ten aanzien van de plaats van de voorgenomen herinrichting van de Palmerswaard wordt de conclusie getrokken dat dit geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben.

3. De kenmerken van het potentiële effect van de activiteit

Effecten op ruimtegebruik

Ten behoeve van de herinrichting van de Palmerswaard worden verschillende maatregelen genomen zoals o.a. het graven van een nevengeul en de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Dit valt binnen het geldende bestemmingsplan.

Het gebied wordt aantrekkelijker gemaakt voor recreanten maar dit zal naar verwachting niet leiden tot een toename van bezoekers.

Effecten op de natuur:

De herinrichting van de Palmerswaard draagt bij aan de realisatie van robuust, grootschalige, aaneengesloten riviernatuur vanuit Natura 2000. Door toepassing van de maatregelen wordt gestreefd naar een zo groot mogelijke biodiversiteit, aanwezige waardevolle ecologische elementen worden behouden.

Om de ecologische potentie van het gebied te verhogen wordt het gebied verdeeld in een laag dynamisch deel aan de binnenzijde van de aanwezige kade en een hoog dynamisch deel aan de buitenzijde van de kade. De inrichtingsmaatregelen in het hoog dynamisch deel zijn de aanleg van een nevengeul en de ontwikkeling van natuurlijke rivieroever. In het laag dynamische deel worden de moerassen uitgebreid, poelen aangelegd en verbonden en hardhout ooibos aangelegd.

Van deze maatregelen zullen diverse soorten profiteren.

Voor de afdekking van de slibdepots en voor ophoging van het deel van het gebied dat dienst gaat doen als hoogwatervluchtplaats wordt zandige grond (uit de lagere delen van de geul) toegepast. Hierdoor zullen schrale, soortenrijke vegetaties ontstaan

De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog op basis van een ecologisch werkprotocol.

Effecten op de bodem/grond- en oppervlaktewater:

Naar de effecten op bodem, grond- en oppervlaktewater is bodemonderzoek uitgevoerd. Waar mogelijk negatieve effecten kunnen voorkomen zullen zo nodig maatregelen (zoals aangegeven in de aanmeldingsnotitie) getroffen worden om de nadelige effecten weg te nemen.

Archeologie/cultuurhistorie

In de Palmerswaard worden maatregelen genomen om cultuurhistorische elementen (sluis, kades) te herstellen. Morfologische, landschappelijke en cultuurhistorische landschapspatronen en – elementen (met uitzondering van de sluis en kades) spelen in het gebied geen rol

Bij de herinrichting zullen archeologische waarden beschermd worden door de uitvoering van onderzoek, eventuele maatregelen die op grond van het onderzoek noodzakelijk zijn, zijn vastgelegd in vergunningvoorschriften.

Geluid

De ontwikkelingen in de Palmerswaard zullen geen significante nadelige gevolgen voor het geluid in de omgeving veroorzaken. Het gebied wordt beter toegankelijk voor recreanten maar er zullen geen extra verkeersbewegingen plaatsvinden.

Conclusie

Op basis van het voorgaande wordt ten aanzien van de kenmerken van de potentiële effecten van de voorgenomen activiteit de conclusie getrokken dat er geen sprake is van nadelige gevolgen voor het milieu.

Besluit

Wij concluderen dat de voorgenomen activiteit geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. Wij besluiten daarom, gelet op artikel 7.2, eerste lid onder b, in samenhang gezien met artikel 7.17, eerste lid van de Wet milieubeheer, dat het niet noodzakelijk is dat er bij de voorbereiding van de ontgrondingenvergunning een milieueffectrapport (MER) wordt gemaakt.

Kennisgeving

In het kader van de te volgen m.e.r.-beoordelingsprocedure doen wij digitaal mededeling van dit besluit in www.officiëlebekendmakingen.nl (Provinciaal Blad en in de Staatscourant).

Het besluit en de aanmeldingsnotitie liggen gedurende 6 weken, van 17 februari tot 30 maart 2016 ter inzage in het Provinciehuis aan de Archimedeslaan 6, te Utrecht. De stukken kunnen elke werkdag van 09.00 – 16.00 uur worden ingezien bij het Servicecentrum.

Bezwaar

Dit besluit is een beslissing betreffende de procedure tot het voorbereiden van een besluit als bedoeld in artikel 2.11, eerste lid, onder e, van de wabo. Op grond van artikel 6:3 van de Algemene wet bestuursrecht is dit besluit niet vatbaar voor bezwaar of beroep, tenzij dit besluit een belanghebbende, los van het voor te bereiden besluit, rechtstreeks in zijn belang treft. Indien u rechtstreeks in uw belang wordt getroffen, kunt u uw bezwaarschrift binnen 6 weken indienen bij gedeputeerde staten van de provincie Utrecht, t.a.v. de secretaris van de Adviescommissie Bezwaarschriften G.S., postbus 80300, 3508 TH Utrecht. Voor zover belanghebbenden geen bezwaar of beroep tegen het voorbereidingsbesluit kunnen instellen, kunnen zij hun bezwaren of beroep tegen dit besluit kenbaar maken in het kader van de inspraak en/of rechtsbeschermingsprocedures, zoals die openstaan in de procedure van de vergunningverlening.

Voor nadere inlichtingen over de m.e.r.-beoordelingsprocedure kunt u terecht bij de provincie Utrecht, mevr T. Buurman (030 2583168). Voor informatie over de te volgen procedure voor de ontgrondingenvergunning kunt u terecht bij de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht, dhr. D. Keeman (030 702 3147).

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
Namens hen,

Mevrouw drs. S. van Gool,
Afdeling Fysieke Leefomgeving,
Teamleider Bodem en Milieu.